



Vragen aan de Fontein

DE 'ZONEN GODS' (Genesis 06:2) (deel 2.)

Vraag:

In Genesis 6:2 is sprake van 'zonen Gods' die huwen met 'dochters der mensen'. Wat moet ik me daar bij voorstellen?

Antwoord :

In het vorige artikel zijn naar aanleiding van de gestelde vraag drie opvattingen aan de orde geweest. In dit afsluitende artikel staan we stil bij nog twee andere opvattingen.

OPVATTING 4.

Het begrip 'zonen van God' wordt door een aantal theologen in verband gebracht met de koningen van stadstaatjes en met leiders van al dan niet rondtrekkende stammen, met regeerders en bestuurders. We weten n.a.v. Ge 4:23, 24 dat de regeerders en bestuurders in de tijd van Noach misdadig, wreed en zondig waren. Nu wordt voor het woord 'God' in Ge 6:2 het Hebreeuwse woord 'Elohim' (אֱלֹהִים) gebruikt. Het is een meervoud en daarom vertaalt de NBV het begrip 'zonen van God' dan ook met 'zonen van de goden'. Hoewel 'Elohim' een meervoud aanduidt, heeft het dikwijls een enkelvoudige betekenis en kan dus zowel met 'God' als met 'goden' vertaald worden. In de Bijbel wordt het woord 'Elohim' geregeld gebruikt als aanduiding van menselijke bestuurders en rechters (Ex 21:6; Ps 82:1,6). Overigens kwam het in het Nabije Oosten geregeld voor, dat koningen en despoten werden betiteld met de naam 'god'. Joodse uitleggers uit vroegere eeuwen, zoals Rashi en Nachmanides waren al van mening, dat de term 'zonen van god' voor gewone, wellicht machtige mensen werd gebruikt. Concluderend zeggen de aanhangers van de vierde opvatting, dat met de term 'zonen van God' invloedrijke mannen, leden van plaatselijke adel en/of strijdmacht worden bedoeld en, in dit geval mannen die oorlog en geweld hoog in het vaandel hebben. Deze 'goden' namen mooie vrouwen die ze maar wilden, zegt de tekst. Er staat echter niet in de grondtekst, dat de vrouwen 'mooi' waren, maar dat ze 'goed' waren. Joodse uitleggers zeggen dan ook, dat deze vrouwen grote en krachtige vrouwen waren, goed van lijf en leden. Aangezien in die tijd veel polygamie voorkwam (zie b.v. Ge 4:19), wordt wel verondersteld, dat de jonge meisjes en vrouwen die de machthebbers inpikten, daarna in harems terecht kwamen. Hoe aannemelijk en sympathiek de boven omschreven omschrijving ook moge zijn, het zwakke van de argumentatie is, volgens Prof. P. Hamilton, dat in het OT en ook bij de religies van de omliggende volkeren wel gesproken wordt van 'zoon van God', maar nergens een groep koningen of bestuurders wordt aangeduid met de term 'zonen van God'. Polygamie, waar de aartsva-

ders zich overigens ook aan bezondigden, kan m.i. ook niet de enige oorzaak van de zondvloed zijn.

OPVATTING 5.

De in het vorige artikel genoemde theoloog Dr. Jaap Doedens bestudeerde vijf jaar achtereenvolgend de verzen 1 – 4 van Genesis 6. Hij promoveerde in dec. 2013 en in zijn proefschrift (helaas niet in mijn bezit) dat handelt over deze vier verzen, is één van de conclusies, dat de ‘zonen Gods’ hemelse wezens zijn en verder, dat deze vier verzen de mens confronteert met het gevaar van afgodendienst. Aangezien veel Joodse uitleggers, maar ook bekende kerkvaders en hedendaagse exegeten kiezen voor de opvatting, dat de ‘*zonen van God*’ engelen zijn, verdient deze visie een nadere beschouwing. Wanneer men in een concordantie nagaat waar in het OT het begrip ‘*zonen Gods*’ voorkomt, dan zal men tot de ontdekking komen, dat in de teksten waarin de woorden ‘*zonen Gods*’ voorkomen, steeds verwezen wordt naar al dan niet gevallen engelen (b.v. Job 1:6; 2:1; 38:7; Ps 29:1; 89:7). De uitdrukking ‘*zonen van God*’ geeft niet automatisch aan, dat het in de teksten allemaal om heilige wezens gaat. Ook de demonen worden ondanks alles nog aangeduid met de term ‘*zonen van God*’. De uitdrukking zegt dus niets van de toestand van de hemelse wezens, maar wèl wat hun afkomst is. Niet enkel in Ge 6:1-4 wordt gesproken over engelen die seksuele omgang met mensen hebben, maar ook de Joodse Talmud, de Joodse geschiedschrijver Flavius Josephus en o.m. het apocriefe boek ‘Henoch’ verhalen het (Hen 6:1-6; 7:1,2; 9:8,9). Hoewel het iedereen duidelijk zal zijn, dat het boek ‘Henoch’ niet door Henoeh, de overgrootvader van Noach, kan zijn geschreven, is het hier niet de plaats om het waarheidsgehalte van dit boek te beoordelen. Wel is het boek, dat dit Bijbelse verhaal veranderd en uitgebreid heeft, in de tijd van het NT erg populair, immers zowel in het Bijbelboek ‘de brief van Judas’ (Jds 6,7) als in ‘de tweede brief van Petrus’ (2Pe 2:4,5) wordt ‘Henoch’ in meer of mindere mate geciteerd. In het boek Henoch zijn niet de engelen de schuldigen, maar de mens en eigenlijk de Here God die de mens schiep en zo wordt satan eigenlijk de held, zoals Lucifer (andere naam voor satan) in het gelijknamige werk van de dichter Vondel. Veel commentaren verwerpen de gedachte, dat in Ge 6:2 sprake is van engelen die omgang hebben met ‘*dochters van de mensen*’, omdat zij van de gedachte uitgaan, dat engelen geslachtloos zijn en ‘*niet huwen, of ten huwelijk worden genomen*’ (Mt 22:29-30; Mr 12:24-25; Lu 20:34-36). De Bijbel leert ons echter, dat de engelen in mensengedaante kunnen verschijnen en ze zijn dan wel ‘geslachtelijk’ (Ge 19:5; Ri 13:6). Ik veronderstel, dat engelen niet afhankelijk zijn van drinken en voedsel, zoals wij mensen, maar in mensengedaante eten en drinken ze wel (Ge 18:8) en de inwoners van Sodom wilden zelfs sex met hen hebben (Ge 19). In de Bijbel wordt vermeld, dat de gevallen engelen hun geestelijk lichaam hebben verlaten, hun beginsel van geslachtloosheid, hun oorsprong, en een voor hen onnatuurlijke weg zijn ingeslagen (2Co 5:2; Jds 6; 2Pe 2:4-9).

Wat de Here Jezus ons duidelijk wil maken in b.v. Mt 22:29-33 is, dat engelen zich niet onder elkaar kunnen vermenigvuldigen en dat in de hemel de mensen daartoe ook niet meer in staat zijn. Deze vijfde opvatting lijkt bijna te fantastisch om waar te kunnen zijn, maar dat het geheel ons als ongewoon en fantastisch voorkomt, wil net zeggen, dat het niet mogelijk is. Is het feit, dat een aantal gevallen engelen ‘huwen’ met vrouwen dan de oorzaak van de zondvloed? De vraag die zich wel opdringt is, of de gehele mensheid moet boeten d.m.v. een zondvloed voor een overtreding waarvan de gevallen engelen de schuldigen zijn. Maar dan lees ik maar weer Ge 6:5,6 waar beschreven wordt dat de toenmalige toestand van de wereld rampzalig was, de zonde mateloos groot, zo groot, dat de Here God er spijt van had, dat Hij de mensheid geschapen had.

Welke opvatting de juiste is? Aarzelend kies ik, gezien de context, voor de laatste opvatting. Het vraagstuk of de reuzen uit vers 4 het resultaat zijn van de verbintenis tussen de ‘*zonen van God*’ en de ‘*dochters van de mensen*’ of dat de aanwezigheid van de reuzen een toevallige

bijkomstigheid is, laat ik nu liggen. Het antwoord verdient meer aandacht dan een paar woorden in de kantlijn. Wellicht wordt het onderwerp ‘reuzen’ later nog in een artikel aan de orde gesteld.

Wat wij kunnen leren van Ge 6:1-4. Mijns inziens, dat we waakzaam moeten zijn met het oog op de wederkomst van de Here Jezus. Leest U de volgende verzen uit Mt 24:36-42 maar:

‘De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan. Doch van die dag en van die ure weet niemand, ook de engelen der hemelen niet, ook de Zoon niet, maar de Vader alleen. Want zoals het was in de dagen van Noach, zo zal de komst van de Zoon des mensen zijn. Want zoals zij in die dagen voor de zondvloed waren, etende en drinkende, huwende en ten huwelijk gevende, tot op de dag, waarop Noach in de ark ging, en zij niets bemerkten, eer de zondvloed kwam en hen allen wegnam, zo zal ook de komst van de Zoon des mensen zijn. Dan zullen er twee in het veld zijn, een zal aangenomen worden en een achtergelaten worden; twee vrouwen zullen aan het malen zijn met de molen, een zal aangenomen worden, en een achtergelaten worden. Waakt dan, want gij weet niet, op welke dag uw Here komt. Maar weet dit: Als de heer des huizes geweten had, in welke nachtwaak de dief zou komen, hij zou gewaakt hebben en in zijn huis niet hebben laten inbreken. Daarom, weest ook gij bereid, want op een uur, dat gij het niet verwacht, komt de Zoon des mensen.’

De Heer zegene U !

Br. Kees van der Bijl (kvdbijl@gmail.com)